

Fecr Yayınları: 420

DÜNDEN BUGÜNE İRAN

Süleyman ARSLANTAŞ

© FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SAN. ve TİC. LTD. ŞTİ.
(Sertifika no: 13178)

Mizanpaj ve Kapak
FCR

Baskı ve Cilt
ANKARA ÖZGÜR MATBAACILIK
BASIM YAYIN DAĞITIM SAN. TİC. A. Ş.
Ostim OSB Mh. 1250 Cd. No: 24 Yenimahalle/ANKARA
Tel: 0312.385 70 77 (Sertifika no: 46821)

1. Baskı: Nisan 2021

ISBN: 978-625-7879-59-0

FCR YAYIN REKLAM BİLGİSAYAR SANAYİ ve TİC. LTD. ŞTİ.
Hacı Bayram Mah. Boyacılar Sk. No: 14/1 Ulus-Altındağ/ANKARA
Tel: (0312) 310 08 60 (pbx) - Fax: (0312) 311 47 89
Web: www.fcr.com.tr • e-mail: fcr@fcr.com.tr

DÜN DEN BUGÜNE İRAN

Süleyman ARSLANTAŞ

Ankara 2021

Süleyman ARSLANTAŞ

1 Mayıs 1946'da Maraş Şih Turan Mahallesinde, muhtar Mahmut Arslantaş'ın oğlu olarak dünyaya geldi. İki evli olan Mahmut Efendi'nin küçük hanımının tek erkek evladı olan Süleyman Arslantaş aynı annenin dört kızı ve diğer annenin üç oğlu ile beraber 3 Eylül 1956'da babalarının ölümünün ardından yetim kaldılar.

Arslantaş'ın çocukluğu oldukça sıkıntılı geçti. Kurtuluş İlkokulunu bitirdikten sonra gizlice ortaokula kayıt yaptırdı. Çünkü yakın akrabaları okumasını istemiyorlardı. Ortaokul sonrası Maraş Lisesine devam etti. Bir süre sonra oradan ayrılarak İzmir Hava Bakım Teknik Okulu'na başladı. 1966'da Hava Astsubay'ı olarak okuldan mezun olan Arslantaş, bir süre Hava Kuvvetleri'nde Uçak Bakım Teknisyeni olarak görev yaptıktan sonra kendi isteği ile emekli oldu. Mesleğinden emekli olan Arslantaş hayattan asla emekli olmadı, zira üç çeyrek asırlık ömrü hep çalışmakla geçti. Sırasıyla Pak Tavuk adı altında bir işyerini Memduh Kars'la birlikte açtılar. Sonra Pak Kuyumculuk adı altında yeni bir işyeri açıldı ve bu işyeri halen oğlu Mahmut Said Arslantaş tarafından işletilmektedir.

Arslantaş 11 Eylül 1968'de hemşehrisi olan Fatma Çiftarlan'la evlendi. Sırasıyla Mahmud Said, Hatice Sümeyra, Erkam ve Ayşe olmak üzere dört çocuğu oldu ve bu çocuklarından yine sırasıyla; Fatma Ebrar, Merve, Abdullah Harun, Velanur, Süleyman Yusuf, Elizan, Mehmet, İbrahim, Zeynep ve Muhammed Tuğtekin olmak üzere 10 torunu oldu.

Arslantaş yine kendisi gibi Hava Astsubayı olan Zekeriya İyilik'in ilgisi ile *Tevhidî İslam*'la tanışmaya başladı. Malatyalı bilge terzi M. Said Çekmegil'den İslamî sohbet, münazara, İslam'a yaklaşım dersleri aldı. Said Ertürk'ten ve Şeyho Duman'dan Kur'anî kavramlar dersini aldı. Arslantaş'ın hayatında Saatçi Musa'nın daha farklı bir yeri oldu. On iki metre-karelik saatçi dükkanı İslam'ı ve insanları tanıma merkezi idi. Ve orada, sistemi, sistemin geçmişini öğrenmeye çalıştı. İhvan-ı Müslimîn âlim ve düşünürlerinin çeşitli kitaplarını okuduktan sonra Üniversiteler Fikir ve Aksiyon Birliği (ÜFAB)'nde Mustafa Yazgan'ın riayasetinde bu kitapların kritiğini yaptılar. Şubat 1972'de Saatçi Musa'nın işyerinde Ercümen Özkân'la tanıştı. Onunla *İslam'ı Öğrenmek, İnanmak*

ve Yaşamak' ilkesi doğrultusunda 16 yıl birlikte oldu. 1981 Ocak ayında *İktibas Dergisi*'ni çıkarttılar. Dergi çıkmadan önce Mersin/Erdemli'de on bir gün süren bir hazırlık çalışması yaptılar.ERCÜMEND ÖZKAN, Abdullah Kızıltan ve Süleyman Arslantaş çıkacak olan derginin fikri muhtevassından, ekonomik boyutuna kadar yapılması gereken hazırlıkları ve kuralları belirlediler.

1979 yılında İslam adına gerçekleştirilen İran İslam Devrimi'ni yerinde incelemek için ERCÜMEND ÖZKAN, Halid Serim ve Süleyman Arslantaş 2 Haziran 1980'de İran'a gidip bir ay aşkın bir süre çeşitli araştırma ve görüşmeler yaptılar. Dönemin Cumhurbaşkanı Beni Sadr'dan, muhalif Ayetullah Şariatmedari'ye kadar birçok önemli şahsiyetle görüştüler. Tüm bu görüşmelerin sonucunda her ne kadar devrim lideri Humeyni '*Ne Şiilik Ne Sünnilik*' dese de İran halkı ve onların dinî eğilimlerini belirleyen mollalar için mezhebî boyut ve ilkelerin İslam'ın, yani Kur'an ve Sünnetin önünde gittiğini tesbit ettiler.

1990'lı yılların başında ve bilhassa Saddam'ın Kuveyt'i işgali ile birlikte bölgemizin ciddi sorunlarla yüz yüze geleceği kanaatinden dolayı İnsan Hakları Mücadelesi'nin gerekliliğinden hareketle, başta Mehmet Pamak olmak üzere bir grup arkadaşı ile Mazlumder'in kurucuları arasında yer aldı ve kurucu genel başkan yardımcılığını Av. Ömer Köse ile birlikte üstlendi. 1986-1990 yılları arasında Prof. Dr. Hikmet Akgül'ün başkanlığını yaptığı (TEKDAV) Türkiye Ekonomik Kültürel ve Dayanışma Vakfı'nda yönetim kurulu üyeliği yaptı.

Soğuk bir kış günü, Ankara Onkoloji Hastanesinde şahit olduğu bir hasta yakınının çaresizliği onu çok etkiledi. Başta Mustafa Gök olmak üzere bir grup arkadaşı ile Onkoloji Hastanesine gelen ihtiyaç sahibi hasta ve hasta yakınlarına hizmet amaçlı MEKDAV'ı (Mahrumlarla Ekonomik ve Kültürel Dayanışma Vakfı) kurdular. Halen Arslantaş'ın başkanlığını yaptığı Vakıf, hizmetlerine devam etmektedir.

2004-2009 Yılları arasında Ankara Yenimahalle ilçesinde Belediye Meclis Üyeliği yaptı. Bu üyelik sırasında fiilî siyaset, yerel siyaset, yolsuzluk vs. hakkında azımsanmayacak bir birikim sahibi oldu. Ve kendi deyimi ile '*Harama hile katmayan*' siyasetçilerle tanışma mutluluğuna ulaştı(!)

Arslantaş'ın, ilki *Büyük Doğu*'da mektup formatında olmak üzere (Şubat 1971) çeşitli dergi, gazete ve yayın organlarında makale ve araştırma yazıları yayımlandı. Sırasıyla *İktibas*,

Şehadet, Tevhid, Yeryüzü, İslami Düşünce, Haksöz, Genç Birikim, hertaraf.com, Kalem ve Onur, İlkadım, Fecre Doğru, Selam Gazetesi, Gençlik Rehberi, Aylık Dergi ve Malatya'da neşredilen *Nida* gibi birçok yayın organında makale ve araştırmaları yayımlandı. TRT Türk'te Detay Haber programlarında özellikle Ortadoğu üzerine yorumlar yaptı.

Süleyman Arslantaş'ın *Olaylarla Ortadoğu* (1990), *İzler* (1993) ve *Ankara'da 45 Yıl* (2012) isimli eserleri yayımlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ -----	9
MUKADDİME: İRAN, DEVRİM VE YAKIN GELECEK ÜZERİNE - 11	
İMAM HUMEYİNİ'NİN GORBAÇOV'A GÖNDERDİĞİ MESAJ - 21	
BİRİNCİ BÖLÜM: İMAM HUMEYİNİ DÖNEMİNDE DEVRİM VE DİNAMİKLERİ	
Mekke Olayları Üzerine Süleyman Arslantaş ile Röportaj -----	27
Ölüm ve Humeyni -----	31
İmam, Devrim ve İmamet -----	35
İmam'ı Anmak ve Anlamak -----	44
İKİNCİ BÖLÜM: DEVRİMLE GELEN TARTIŞMALAR	
Ümmet ve İmamet -----	49
Nasıl Bir Yakınlaşma -----	55
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: DALGA DALGA YAYILAN RÜZGÂR	
Mahir Hammud: Hareketimiz Lübnan'la Sınırlı Değil -----	65
Bir Seyahat ve Düşündürdükleri -----	72
Uluslararası İstikbara Karşı -----	79
Devrim'in 12. Yılında İran ve Körfez -----	84
Yeryüzünde Allah'tan Sonra En Büyük Güç Halkın Gücüdür -----	88
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: DEVRİM'E İÇERİDEN BAKIŞ	
İslam Devrimi -----	93
BEŞİNCİ BÖLÜM: DEVRİMİN FİKRİ TEMELLERİ	
İdrak, Hikmet ve İmam Humeyni -----	105
İran -----	110
Vefatının 4. Yıl Dönümünde İmam Humeyni -----	111
ALTINCI BÖLÜM: ADIM ADIM İRAN	
Gezi Notları (I) -----	115
Gezi Notları (II) -----	118
Gezi Notları (III) -----	121
Gezi Notları (IV) -----	124
Gezi Notları (V) -----	127
YEDİNCİ BÖLÜM: DEVLETLEŞEN DEVRİM	
İran'da Neler Oluyor ve Muntazari Ne İstiyor? -----	133
İran İslam Devrimi'nin Dünü ve Bugünü -----	138
SEKİZİNCİ BÖLÜM: DEVRİMİN ÇOCUKLARI 20 YAŞINDA	
İran Halkı Murakabe ve Protesto Hakkını Bir Kez Daha Kullandı -147	
İran Seçimleri Üzerine -----	153

DOKUZUNCU BÖLÜM: YENİ TARTIŞMALAR EŞİĞİNDE İRAN	
İnsanı Kucaklamak ve Tez Sahibi Olmak -----	163
Necef Direnişi ve Düşündürdükleri -----	168

ONUNCU BÖLÜM: AHMEDİNEJAT DÖNEMİ İRAN	
Niçin Ahmedinejat? -----	173
ABD, İran ve Bölgesel Gerçekler -----	178
Amerika ve İran; Acaba Hangisi Kaybedecek? -----	183
İran Gezi İzlenimleri -----	187

ON BİRİNCİ BÖLÜM: İRAN, GAZZE VE FİLİSTİN	
İran Devriminden Gazze'ye... -----	203
Niçin İran? -----	207

ON İKİNCİ BÖLÜM: 30. YILINDA DEVRİM	
İran İslam Devriminin 30. Yıl Dönümü ve Hatırlattıkları -----	215
İran'daki Kavganın Arka Planı -----	222
İran'da Olup-Bitenler -----	230

ON ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: TÜRKİYE VE İRAN ORTAK KADER	
Türkiye ve İran'ın İstikrarı Bölgenin Geleceği İçin Elzemdir ----	239
Arap Baharı Sürecinde İran ve Türkiye -----	245
Hatt-ı İmam Çizgisi ve Baasçılık -----	251
Türkiye ve İran'a Yakışan 'Adil Devlet-Hakem Devlet' Olmaktır -	257

ON DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: İRAN VE HİZBULLAH	
İran ve Hizbullah'ın Dünü-Bugünü -----	265

ON BEŞİNCİ BÖLÜM: YENİ DÜNYADA İRAN	
Büyük Ortadoğu Projesinden Büyük İran Projesine -----	273
İran ve Yaptırımlar -----	279
İran'daki Olaylar Üzerine -----	282
İran Devrim ve Doğu Guta -----	284
Lanet Olsun! -----	287
Ahvaz Saldırısı ve İran -----	290
İran İslam Devletinin 40. Yıl Dönümü Nedeniyle	
Hatıralarımdan Kesitler -----	293
Tevhid'de Vahdet mi, Mezheb'te Vahdet mi? -----	297

ON ALTINCI BÖLÜM: KANLI SUİKAST VE SARSILAN İRAN	
Kasım Süleymani'nin Katli Üzerine -----	303
İran Erdoğan'a Niçin Tepki Gösterdi? -----	306
İran İslam Devrimini 42. Yıl Dönümünde Hatırlamak -----	309

ÖN SÖZ

Elinizdeki çalışma, gerçekleştiği günden bu yana dünyanın her yerinde, ama birkaç nedenle yaşadığımız coğrafyada en çok tartışılan konulardan birini ele alıyor: 1979 İran Devrimi.

Süleyman Arslantaş, Türkiye’de İslamî mücadelenin ve bu alanda ortaya çıkan birikimin; dışarıdan değil bizzat pratiği ile içinde olan, katkılarıyla, duruşuyla kıymetli bir düşünce ve aksiyon adamı. Arslantaş, devrimin ortaya çıkışından itibaren, “İran’da ne oluyor, bu olup bitenin bize, Türkiye’deki İslamî hayata katkısı ve etkileri ne olabilir?” sorusunu canlı tutan ve sadece masa başında değil, sahada bunun cevaplarını arayan bir çalışmayla bize bu süreci aktarıyor.

Kuşkusuz masa başı tabiri, bir çalışma biçimini olumsuz gösterme ya da hafife alma maksadıyla söylenmedi. Süleyman Arslantaş, Türkiye’deki İslami tecrübenin, pek çok önemli boyutunda teorik tartışmalara katkı sağlamış ve uzun yıllar önemli düşünce mecralarında bunu dile getirmiş bir isim. Ancak onun tarzını ve düşünce hayatını zenginleştiren asıl fark, dile getirdiği tezlerin sahadaki boyutunu bizatihi yerinde görme çabası.

Elinizdeki çalışma, girişteki ana değerlendirmenin dışında, yazarın muhtelif zamanlarda yaptığı röportajlar, konuşmalar ve makalelerden oluşuyor. Ama okuyucunun tercihlerine her zaman sonsuz saygı duymakla birlikte, naçizane en çok istifade ettiğim bölümler kendisinin İran’a yaptığı seyahatlerin ardından yazdığı gezi notları.

Soru sormak, sorgulamak ve gerçeğin peşinde olmak, elbette doğru sorular ve arayışlarla bize hakikat’in kapılarını aralayacak en önemli geçiş noktaları. Süleyman Arslantaş’ı 35 yıldır tanıyorum ve her sohbetimizde, doğru sorularla gerçeği kovalayan bir heyecana şahit oldum.

1950’li yıllardan itibaren, Türkiye’de ve dünyada olup biteni Müslümanca hassasiyetler ve meraklarla, üstelik bugünle kıyaslanmayacak kısıtlı imkanlarla takip eden bir cesaret ve ufkun, İran Devrimi’ni olabildiğince soğukkanlı ve analitik olarak aktardığı bu çalışma; halihazırda düşünce hayatının cılızlaştığı, beyinlerimizin konforla adeta yağ bağladığı bir dönemde, yeni çalışmalara, araştırmalara ve bakışlara, heyecan ve şevk aşılmasıyla da önemli bir misyon üstlenecek.

Dünyaya bakmayı neredeyse unutan, kendi iç gündeminde boğulan, düşünce ufku kısır tartışmalarla körelen bir dönem-

de, “eskimez bir yeni” kalemin söyledikleri, genç kuşaklara çok şey söyleyecektir inşallah.

İran, devrimin ilk günlerinden itibaren, sadece İslam Dünyasında değil, küresel anlamda ve stratejik merkezler düzeyinde tartışılan bir ülke. Ne yazık ki bu tartışmalara ciddi katkılar sağlayan, dinamik biçimde süreci takip eden düşünce adamlarımızın sayısı bir elin parmaklarından daha az.

Taassubun gözümüzü adeta kapattığı, ifrat ve tefrit boyutlarıyla devam eden sığ düşünceleri, bu tartışmalara katkı olarak görmek, elbette bu alanda emek verenlere yapılacak en büyük haksızlık olur.

Eğer 1979 Şubat’ı itibarıyla İran’da neler oldu, bölgeye ve dünyaya nasıl yansıdı, Türkiye’de nasıl etkileri oldu soruları zihninizde hâlâ canlıysa ve bunların cevabını önemli buluyorsanız, elinizde bereketli bir okuma olduğunu söyleyerek sözü noktalıyorum.

Gayretlerin kıymetli, neticelerin sahibinin ise âlemlerin Rabbi olduğuna hamd ederek, sizi bu kıymetli çalışmayla başa bırakıyorum.

Nasuhi GÜNGÖR